

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 5. årgang. ISSN: 2446-0079

[Hvem er det, der skriver?](#)

[Forfattere i Den smalle bog](#)

[Læs Den smalle bog fast](#)

[Kontakt og kolofon](#)

Le Guins Manifest

URSULA K. LE GUIN
"BÆREPOSETEORIEN OM
FIKTION" Oversat af Karsten Sand
Iversen Forlaget Virkelig og
Laboratorium for Æstetik og Økologi
1...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og bringer desuden andre litterære læsninger, klummer, skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Links til digitale tidsskrifter mm.

- [The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet](#)
- [The Public Domain Review](#)

Steinbeck-tema i Den smalle bog

- Læs Egil Hvid-Olsens introduktioner til ni af hovedværkerne

søndag den 5. juli 2020

Op bag månens ansigt

Den danske kult-digter Ole Lillelund har trukket alle stopklodser ud og gjort sig umage for at skrive sit endelige mesterværk i sin 13. digtsamling. Et dystert men også livsbekræftende værk lyrik om at erkende sin egen plads i universets uoverskuelige kaos.

Ole Lillelund: "Den Sorte Svanes Sang"
Digtsamling, Det Poetiske Bureaus Forlag 2017, 63 sider, 150 kr.
Af Simon Hesselager Johansen

Den danske digter Ole Lillelund valgte at kalde sin 13. og efter indholdet at dømme sidste digtsamling, udgivet i 2017, for "Den Sorte Svanes Sang". Ordet "svanesang" bruges til at beskrive en kunstners sidste værk, mens hele Lillelunds liv og karriere er som den sorte svanes: I lang tid blev sorte svaner opfattet af vesterlændinge som indbegrebet af en selvmodsigelse, indtil europæiske søfarere rejste til Australien og mødte lyslevende sorte svaner. Lillelund har læst op sammen med Dan Turell i 1960'erne på mange af de samme beværtninger, sunget i punk-bands i 1980'erne, skrevet massevis af poesi i forskellige stilarter samt oversat lyrik til dansk fra så forskellige fremmede sprog som indonesisk, nepalesisk og pashto. Var Lillelund en fiktiv person, ville de fleste læsere sandsynligvis kalde ham urealistisk!

Memento mori

"Den Sorte Svanes Sang" indeholder nekrologer for to af Lillelunds yndlings-rockmusikere, David Bowie og Motörheads sanger Lemmy Kilmister. På både Bowie og Motörheads sidste albums, "Blackstar" og "Bad Magic", kan man høre at begge sangskrivere var bevidste om at hver af de to plader ville blive deres sidste – og derfor lagde alle tilbageværende kreative kræfter ind i dem. Sangteksterne på begge plader har også erkendelsen af egen dødelighed som deres hovedtema.

I "Farvel til Lemmy" skriver Lillelund "man tror det næppe, Lemmy er død, men rocker videre i helvede" og udpeger at "alt der er tilbage er mindet, de voldsomt høje koncerter så tæt på tinnitus og speed, men synet lever og de klassiske plader". Man kan genkende, at når Lillelund selv ikke længere er blandt os vil både hans digte og minderne om ham som person leve videre.

Farvelhilsenen til Bowie, der bærer titlen "Lejlighedsdigt til Stjernerejseren David", er delt i to halvdele og en grad mere filosofisk. Undertegnede opfatter faktisk dét digt som en formåls erklæring for resten af digtsamlingen. Den første halvdel går:

"mens jeg kæmper
for at stå på stankelben

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address...

Få en mail når Den smalle bog udkommer

Email address...

Op bag månens ansigt

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address...

Slå op i Den smalle bog

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2020 (25)
 - ▼ juli (4)
 - Afdæmpet, men bestemt feminisme
 - Tabula rasa - eller Shaker Loops
 - [Op bag månens ansigt](#)
 - [Børn på flugt](#)
 - ▶ juni (5)
 - ▶ maj (3)
 - ▶ april (2)
 - ▶ marts (4)
 - ▶ februar (3)
 - ▶ januar (4)
- ▶ 2019 (49)
- ▶ 2018 (43)
- ▶ 2017 (36)
- ▶ 2016 (34)

dør mine nære omkring mig
unge som ældre
én for én
retfærdighed er ikke emnet
mine små grå kører på”

Lillelunds bevidsthed om egen dødelighed er et hovedtema, digtene i ”Den Sorte Svanes Sang” kredser om i hver deres bane som Jupiters 79 måner. Han er født i 1942 dermed 3 år ældre end Kilmister og 5 ældre end Bowie ergo må Lillelund have været bevidst om at det ikke kan være lang tid før han slutter sig til de to på den anden side. Det har fået Lillelund til at skrue op for galden og sortsynet i flere af digtene såsom ”Februar”, hvor han undrer sig om vintervejret eller det politiske klima er koldest. Men lad os kigge på anden halvdel af ”Lejlighedsdigt til Stjernerejseren David”, hvor Lillelund skriver om hvad han lærte af Bowie:

”der er en fjende løs
blandt de nære som de fjerne
ziggy stardust fór til himmels
tog mig med bag månens ansigt
selv den største stjerne
må ende som sorten sol
vanvittigt død
bag lækre lydspor
på en særlig gusten dag”

Igennem hele ”Den Sorte Svanes Sang” tager Lillelund læseren med sig op bag månens ansigt og gennem lækre strofer, men viser også hvilken særlig gusten tidsalder han skriver i. Der følger tilmed et lækkert lydspor med, ligesom de fleste af Lillelunds digtsamlinger, i form af en CD hvor Lillelund læser digtene op til underlægningsmusik fra Julie Lunding Østergaard. Østergaard har indspillet sit lydspor på primitive analoge synthesizers, hvis kølige spacy lyd-teksturer fremhæver alle hentydningerne til rummet og den kolde nordiske natur. Men Østergaard har også sørget for lydeffekter af klokkeklang, der sammen med Lillelunds messende oplæsnings-rytme forstærker stemningen af at høre en prædiken fra en mystiker, der hylder universets ærefrygtindgydende skønhed afspejlet igennem hver enkelt krinkelkrog af skaberværket.

Digternes planet

Ligesom i 2. halvdel af ”Lejlighedsdigt til Stjernerejseren David” går måner, stjerner og planeter igen som metaforer igennem ”Den Sorte Svanes Sang”. Sådanne himmellegemer symboliserer menneskets ønske om at transcenderer den jordiske verden og dens uretfærdigheder. I ”Kærlighedens planet den evige måne” beskrives Månen som stor, fuld og skinnende klart men også som ”digternes planet”. Lillelund udpeger her, at månen kan ses, når den står op eller går ned bag en sky. I modsætning til solen, der kun kan ses ved op- og nedgang hvor ”kun lyset breder sig og svinder igen”. Men månen er altid i bevægelse omkring jorden, og altid synlig, hvilket Lillelund sammenligner med de altid skrivende digtere selvom den enkelte digter ikke er evig – ligesom solen. Digterens rolle bliver her til en slags måneboer, dvs en budbringer fra det overjordiske som kommer ned til os almindelige jordiske og hvis værker forbliver synlige efter deres død ligesom månen på nattehimmelen. Det næste digt efter ”Kærlighedens planet...” bærer titlen ”Kort digt fra rummet”:

”vi er asteroider i æteren
på udkig efter ny magnetisme”

Igen bliver kunstnerisk inspiration til magnetisme, en konstant naturkraft. Mennesker på udkig efter sådan inspiration bliver til himmellegemer flyvende frit igennem universet, tiltrukket af inspirationen så uundgåeligt som asteroider tiltrækkes af magnetismen. Inspirationskilderne i ”Den Sorte Svanes Sang”, udover Lemmy Kilmister og David Bowie selvfølgelig, er de samme som går igen gennem Lillelunds debut-digtsamling ”Auktion over Van Goghs øre” der udkom i 1968: Amerikansk beat-poesi, asiatisk visdoms-litteratur, fransk surrealisme og en Dan Turell-sk balance mellem folkelig dansk humor og bitter samfundskritik. Den asiatiske visdoms-litteratur skinner især igennem i ”Parafrase”, en kort opsummering af buddhismens grundlægger Siddharta Gautama Buddhas liv og hvordan han fandt ”mellevejden der sejrer og besejrer fysisk død”. Folkeligheden og samfundskritikken er begge klare i titeldigtet. Her beskriver Lillelund en storby transfigureret af drømme og længsler, hvor tendenser til religion og kultur bliver undertrykt, før til sidst i digtet hvor ”hele fabrikken disintegrerer” i forfatterens ord. Så forskellige som ”Parafrase” og titeldigtet er, så er de tydeligt den samme digteriske stemmes arbejde.

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (1)
- boganmeldelse (65)
- dagbøger (1)
- digtsamling (22)
- En litterær refleksion (5)
- essay (4)
- eventyr (1)
- fabler (1)
- faglitteratur (9)
- klassikerlæsning (12)
- kortroman (2)
- kunstbog (6)
- lyrik (3)
- noveller (3)
- prosa (5)
- prosadigt (2)
- roman (14)

Sidevisninger i alt

115,968

Kulten fortsætter

Lillelund er indbegrebet af en kultforfatter. Han ignoreres af det almene publikum, men hans eneste fanskare er lille og ekstremt dedikeret. ”Den Sorte Svanes Sang” demonstrerer fint de to hovedårsager til, Lillelund både er en trofast fulgt kultforfatter og ugleset blandt såkaldte normale mennesker. Den første er Lillelunds kombination af universer og temaer, som de færreste læsere overhovedet tænker på i samme åndedrag – især hans gnidningsløse gearskift mellem moderne storby-socialrealisme og kosmisk panteistisk spiritualitet, der enten forvirrer eller fascinerer alt efter læserens kulturelle bølgelængde. Den anden er Lillelunds tro på poesien som en hellig frigørende kraft, der giver både forfatter og læser adgang til sider af tilværelsen hinsides den sjælløse moderne verden. Et ideal, der ellers opfattes som forældet nu til dags.

Måske begynder det at ændre sig. Lillelund har jo i ”Den Sorte Svanes Sang” inkluderet på s. 14-15 et tillykkedigt til forlaget Det Poetiske Bureau, som ”ikke endnu en fabrik” og drives af kunstnere i stedet for politikere. Dette digt er også en hyldest til de yngre generationer, som Lillelund i digtet håber bærer faklen videre efter han selv ”har stillet træskoene og smidt stængerne i vejret”. Med ”Den Sorte Svanes Sang” har Lillelund efterladt en af de mest imponerende digtsamlinger, undertegnede har læst fra hans hånd, som sit sidste testamente.

Læsere, der ønsker at stifte bekendtskab med en af de mest udfordrende, opfindsomme og indsigtfulde digtere i nutidens Danmark har i hvert fald et perfekt sted at starte.

Indsendt af Jakob Brønnum

Ingen kommentarer:

Tilføj en kommentar

 Kommenter som: connyta (Gooç ▼)

 Underret mig

[Nyere indlæg](#)

[Startside](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)